

Camlas Llangollen / Llangollen Canal

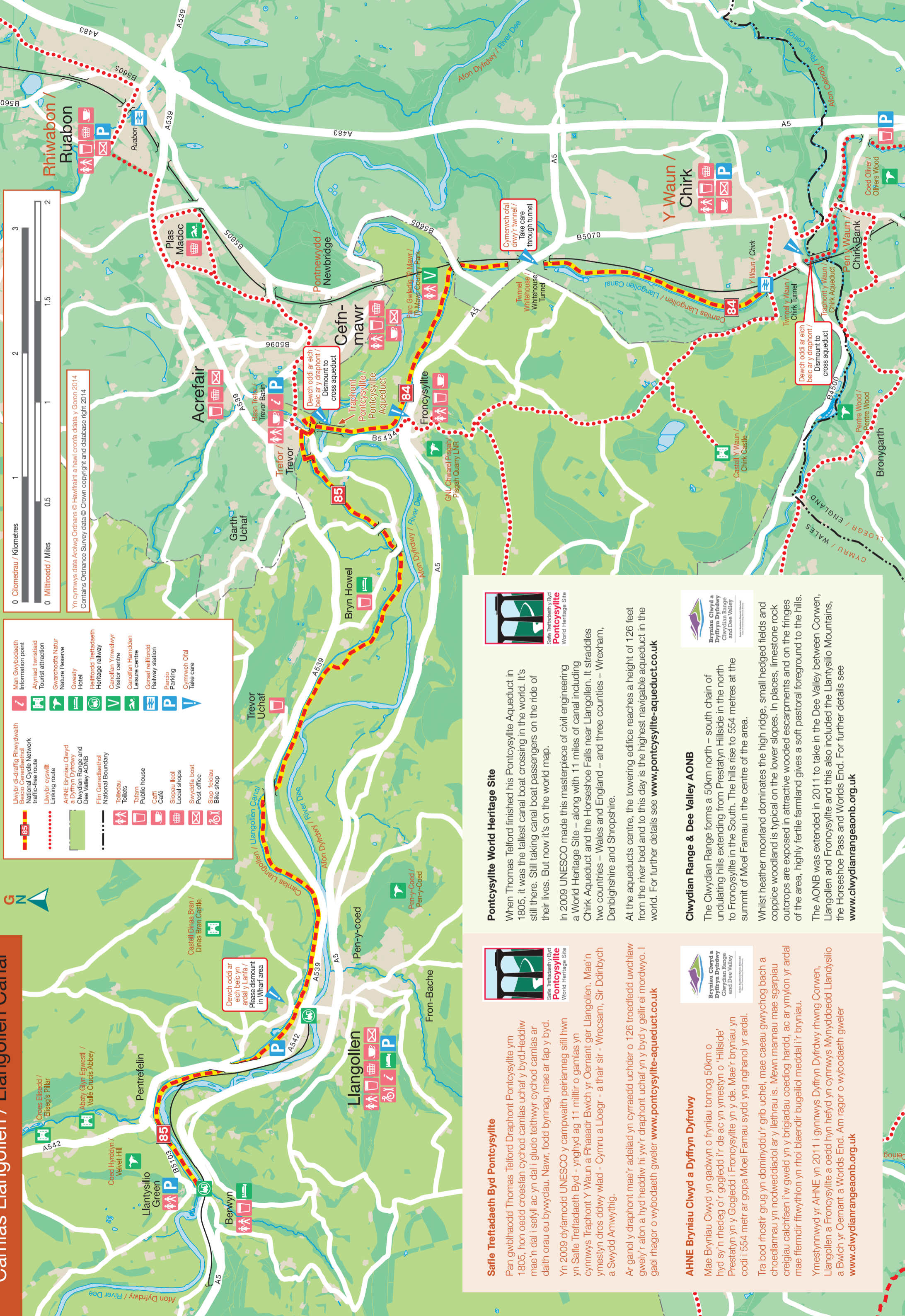

	85	Llywyr di-drafftig Rhydwyrweth Beicio Cenedlaethol National Cycle Network traffic-free route
		Llywyr cyswllt Linking route
		AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy Clwydian Range and Dee Valley AONB
		Ffin Genedlaethol National Boundary
		Toileadau Toilets
		Tŷfaern Public house
		Caffi Café
		Sopau lleol Local shops
		Swyddia, bost Post office
		Stop, feiciau Bike shop
		Man Gwybodaeth Information point
		Aymiad twristiaid Tourist attraction
		Gwarchodfa Natur Nature Reserve
		Gwesty Hotel
		Reilffordd Treftadaeth Heritage railway
		Canolfan Ymwelwyr Visitor centre
		Canolfan Hamdden Leisure centre
		Gorsaf reilffordd Railway station
		Parcio Parking
		Cymwuch Olaf Take care

Yn cynnwys data Arolwg Ordnans © Hawlfraint a hawl cronfa ddata y Goron 2014
Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2014

0 Clometrau / Kilometres

0 Millitroedd / Miles

Safle Treftadaeth Byd Pontcysyllte

Pan gwblhaodd Thomas Telford Draphont Pontcysyllte ym 1805, hon oedd croestian cychod camlas uchaf y byd. Heddiw mae'n dal i sefyll ac yn dal i gludo teithwyr cychod camlas ar daith orau eu bywydau. Nawr, fodd bynnag, mae ar fap y byd.

Yn 2009 dyfarnodd UNESCO y campwaith peirianneg sifil hwn yn Safle Treftadaeth Byd - ynghyd ag 11 milltir o gamlas yn cynnwys Traphont Y Waun a Rhaeadr Bwch yr Oernant ger Llangollen. Mae'n ymestyn dros ddwy wlad - Cymru a Lloegr - a thair sir - Wrexham, Sir Ddinbych a Swydd Amwythig.

Ar ganol y draphont mae'r adeilad yn cyrraedd uchder o 126 troedfedd uwchlaw gwely'r aton a hyd heddiw hi yw'r draphont uchaf yn y byd y gellir ei mordwyo. I gael rhagor o wybodaeth gweler www.pontcysyllte-aqueduct.co.uk

AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

Mae Bryniau Clwyd yn gadwyn o fryniau tonnog 50km o hyd sy'n rhedeg o'r gogledd i'r de ac yn ymestyn o 'Hillside' Prestatyn yn y Gogledd i Froncysyllte yn y de. Mae'r bryniau yn codi i 554 metr ar gopa Moel Famau sydd yng nghanol yr ardal.

Tra bod rhostir grug yn dominyddu'r grib uchel, mae caeau gwyrchog bach a choedlannau yn nodweddiadol ar y llethrau is. Mewn manau mae sgarpiâu creigiau calchfaen i'w gweld yn y brigadau coediog hardd, ac ar ymylon yr ardal mae ffermdir ffwythlon yn rhoi blaendir bugelliol meddal i'r bryniau.

Ymestynnwyd yr AHNE yn 2011 i gynnwys Dyffryn Dyfrdwy rhwng Corwen, Llangollen a Froncysyllte a oedd hyn hefyd yn cynnwys Mynyddoedd Llandysilio a Bwlch yr Oernant a Worlds End. Am ragor o wybodaeth gweler www.clwydianrangeaonb.org.uk

Pontcysyllte World Heritage Site

When Thomas Telford finished his Pontcysyllte Aqueduct in 1805, it was the tallest canal boat crossing in the world. It's still there. Still taking canal boat passengers on the ride of their lives. But now it's on the world map.

In 2009 UNESCO made this masterpiece of civil engineering a World Heritage Site - along with 11 miles of canal including Chirk Aqueduct and the Horseshoe Falls near Llangollen. It straddles two countries - Wales and England - and three counties - Wrexham, Denbighshire and Shropshire.

At the aqueducts centre, the towering edifice reaches a height of 126 feet from the river bed and to this day is the highest navigable aqueduct in the world. For further details see www.pontcysyllte-aqueduct.co.uk

Clwydian Range & Dee Valley AONB

The Clwydian Range forms a 50km north - south chain of undulating hills extending from Prestatyn Hillside in the north to Froncysyllte in the South. The hills rise to 554 metres at the summit of Moel Famau in the centre of the area.

Whilst heather moorland dominates the high ridge, small hedged fields and coppice woodland is typical on the lower slopes. In places, limestone rock outcrops are exposed in attractive wooded escarpments and on the fringes of the area, highly fertile farmland gives a soft pastoral foreground to the hills.

The AONB was extended in 2011 to take in the Dee Valley between Corwen, Llangollen and Froncysyllte and this also included the Llantysilio Mountains, the Horseshoe Pass and Worlds End. For further details see www.clwydianrangeaonb.org.uk

Dewch oddi ar eich beic ar y draphont / Dismount to cross aqueduct

Cymerwch olaf drwy'r tunnel / Take care through tunnel

Dewch oddi ar eich beic ar y draphont / Dismount to cross aqueduct

Trafnidiaeth Gyhoeddus / Public Transport
Traveline Cymru ☎: 0871 200 22 33
www.traveline-cymru.info

Ymholiadau National Rail / National Rail Enquiries
☎: Cymraeg 0845 60 40 500 / 08457 48 49 50
www.nationalrail.co.uk

Gwybodaeth Twristiaid / Tourist Information
Y Capel
Stryd y Castell / Castle Street
Llangollen
Sir Ddinbych / Denbighshire
LL20 8NU
☎: 01978 860828
e-bostiwrch / email: llangollen@nwitic.com

Pontcysyllte Ymwelwyr Pwynt Gwybodaeth /
Pontcysyllte Visitor Information Point
Basn Trefor / Trevor Basin
Trefor / Trevor
Wrexham / Wrexham
LL20 7TT

☎: 01978 292466
e-bostiwrch / email: tourism@wrexham.gov.uk
Ar agor 10:00-16:00 (Ebrill-Hydref) /
Open 10am - 4pm (April - October)

www.northeastwales.co.uk
www.canalrivertrust.org.uk
www.pontcysyllte-aqueduct.co.uk
www.canalrivertrust.org.uk/share-the-space-drop-the-pace

Camlas Llangollen
Llangollen Canal

This leaflet has been produced by Sustrans with
the support of Denbighshire County Council and
Wrexham County Borough Council

Sustrans a'r Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol

Mae Camlas Llangollen yn ffurfio rhan o'r Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol, dros 14,000 milltir i lwybrau cerdded a beicio di-draffig, lonydd tawel ac adrannau ar y ffordd ledled y DU.
Cydlynir y Rhwydwaith gan Sustrans, yr elusen sy'n galluogi pobl i deithio ar droed, beic neu drafnidiaeth gyhoeddus ar gyfer rhagor o'r siwrneiau a wnawn bob dydd. Mae ein gwaith yn ei gwneud hi'n bosibl i bobl ddewis siwrneiau iachach, glanach a rhatach gyda gwell lleoedd a gofodau i symud drwydynt a byw ynddynt.

Sustrans and the National Cycle Network

The Llangollen Canal forms part of the National Cycle Network, more than 14,000 miles of traffic-free paths, quiet lanes and on-road walking and cycling routes around the UK.
The Network is coordinated by Sustrans, the charity that's enabling people to travel by foot, bike or public transport for more of the journeys we make every day. Our work makes it possible for people to choose healthier, cleaner and cheaper journeys, with better places and spaces to move through and live in.

Mae'n bryd i ni gyd ddechrau gwneud dewisiadau teithio craffach. Camwch ymlaen a chefnogwch Sustrans heddiw.
It's time we all began making smarter travel choices.
Make your move and support Sustrans today.
www.sustrans.org.uk
0845 838 0651

YMUNWCH A'R MUDIAD
sustrans
JOIN THE MOVEMENT

CYNGOR Sir Ddinbych
Denbighshire COUNTY COUNCIL

Glandŵr Cymru
The Canal & River Trust in Wales

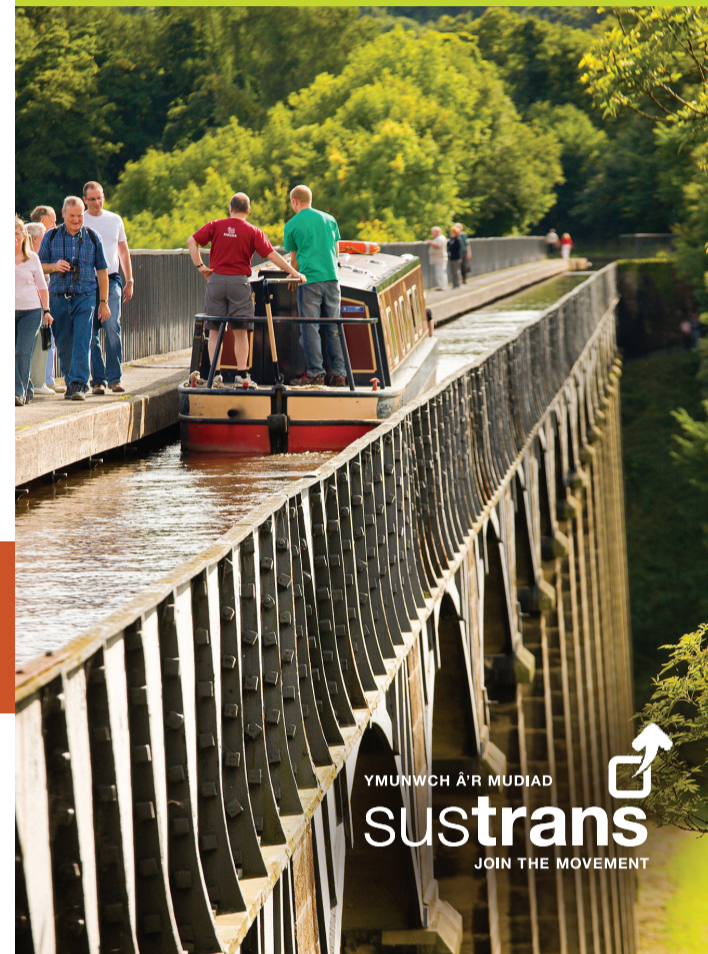
wrexham
COUNTY BOROUGH COUNCIL
CHYNGOR BWRDEISTREF SIROL
wrexham

Llun clawr: © Hawlfraint y Goron (2014) Croeso Cymru
Cover photo: © Crown copyright (2014) Visit Wales
Elusen Gofrestredig rhif 326550 (Loegr a Chymru) SCO39263 (Yr Alban)
Registered Charity No. 326550 (England and Wales) SCO39263 (Scotland)

Camlas Llangollen
Llangollen Canal

Llangollen i'r Waun
Llangollen to Chirk

Beicio yn Llangollen

Cycling in Llangollen

Cod Beicio Da
Ufuddhewch i reolau'r ffordd
Byddwch yn gwrtais

- Ildiwch i gerddwyr
- Cofiwch fod rhai pobl yn drwm eu clyw neu â nam ar eu golwg
- Pan fydd defnyddwyr cadair olwyn neu farchogwyr ildiwch iddynt
- Canwch gloch neu defnyddiwch eich llais yn gwrtais i rybuddio eich bod yn dod

Gofalwch am yr amgylchedd

- Allwch chi gyrraedd dechrau eich taith ar feic neu gludiant cyhoeddus?
- Dilynwch y Cod Cefn Gwald; yn arbennig parchwch dda byw a bywyd gwyllt, ewch â'ch sbwriel adref a chadwch gŵn o dan reolaeth.

Edrychwch ar ôl eich hunan

- Byddwch yn arbennig o ofalus wrth gyffyrdd, wrth feicio i lawr elltydd neu pan fo wyneb y ffordd neu'r llwybr yn rhydd
- Mewn ardaloedd anghysbell gwnewch yn siwr fod gennyh fwyd, offer trwsio beic, map a dillad tywydd gwlyb
- Cadwch eich beic yn addas i'r ffordd; defnyddiwch olau pan fo gweledd yn wael
- Ystyriwch wisgo helmed a dillad hawdd eu gweld

Good Cycling Code
Obey the rules of the road
Be courteous

- Give way to pedestrians
- Remember that some people are hard of hearing or visually impaired
- Where there are wheelchair users or horse riders please give way
- Ring a bell or politely call out to warn of your approach

Care for the environment

- Can you reach the start of your journey by bike or public transport?
- Follow the Country Code; in particular respect livestock and wildlife, take your litter home, and keep dogs under close control.

Look after yourself

- Take special care at junctions, when cycling downhill and on loose surfaces
- In remote areas carry food, repair kit, map and waterprooofs
- Keep your bike roadworthy; use lights in poor visibility
- Consider wearing a helmet and conspicuous clothing

Cerdded a beicio yw'r ffyrdd gorau i fwynhau swyn a harddwch Camlas Llangollen a Dyffryn Dyfrdwy, tra ar yr un pryd yn aros yn iach ac yn dangos ystyriaeth at yr amgylchedd.

Boed eich bod yn feiciwr profiadol, yn deulu â phlant, neu dim ond yn chwilio am fannau hyfydd newydd i'w harchwilio ar feic neu ar droed, mae llwybr tynnu di-draffig Camlas Llangollen yn ddiwrnod allan gwyhch ar gyfer pob oed a gallu beicio.

Mae'r llwybr tynnu yn dechrau yn Rhaeadr Bwlch yr Oernant ysbennydd yng nghymuned Llandysilio ar ochr orllewinol Llangollen. Yn Llangollen ceir nifer o gaffis, siopau, tafarndai, siop feiciau a thoiledau. A fydech cystal â pheidio beicio yng Nglanfa Llangollen a rhoi ystyriaeth i'r holl ddefnyddwyr eraill tra eich bod yn yr ardal hon.

Wedi gadael Llangollen mae'r llwybr tynnu yn mynd o amgylch y dyffryn ac mae lefel uchel y gamlas yn rhoi golygfeydd godidog yn ôl tua'r dref, Afon Dyfrdwy a Chastell Dinas Bran.

Mae ambell i dafarn hyfydd ar hyd y daith cyn y dewch i brif atyniad Camlas Llangollen, sef Traphont Pontcysyllte Ysbennydd a ddynodwyd gan UNESCO yn Safle Treftadaeth Byd. Ar ochr ogleddol y draphont ym Masn Trefor ceir toiledau a chanolfan ymwelwyr fechan. Mae'n bosibl cyrraedd Cefn Mawr a Rhiwabon oddi yma, er y bydd yn rhaid i chi ddilyn y llwybrau ar y ffordd.

Wedi croesi'r draphont ar droed bydd y llwybr tynnu'n mynd heibio i Froncysyllte lle mae cyfleusterau lleol ar gael. Wedi tua 3km (2 filltir) byddwch yn cyrraedd Twnnel Whitehouse 170m o hyd - cynhgorir defnyddio golau a fflachlampau yma a byddwch yn ofalus o ddefnyddwyr eraill y llwybr tynnu. Mae'r llwybr yn parhau i'r de drwy dramwyfa'r Waun cyn y byddwch yn gadael y llwybr tynnu ac yn dringo i ail-ymuno â'r ffordd yng ngorsaf reilffordd y Waun, ychydig cyn y twnnel nesaf. Dilynwch Rhodfa'r Orsaf i ganol tref y Waun lle ceir cffis, tafarndai, siopau a thoiledau. Gallwch barhau i'r de ar y gamlas drwy dwnnel y Waun (400m o hyd) neu osogi'r twnel ar hyd Heol yr Orsaf ac ail-ymuno â Glanfa'r Waun.

Mae'n bosibl creu taith gylchol heibio i Gastell y Waun ac ail-ymuno â'r gamlas yn Froncysyllte. Noder nad oes arwyddion ar gyfer y daith hon ac mae rhiw serth i lawr i'r A5.

Cycling and walking are the best ways to enjoy the charm and beauty of the Llangollen Canal and the Dee Valley, whilst also staying healthy and helping the environment.

Whether you're an experienced cyclist, a family with children, or just looking for lovely new places to explore by bike or on foot, the traffic-free Llangollen Canal towpath offers a brilliant day out for all ages and cycling abilities.

The towpath starts at the magnificent Horseshoe Falls in the small community of Llantysilio on the western side of Llangollen. Llangollen contains a number of great cafes, shops, pubs, a bike shop and toilets. Please do not cycle at the Llangollen Wharf and be considerate for all the other users whilst in this area.

After leaving Llangollen the towpath sweeps around the valley and the raised level of the canal provides wonderful views back towards the town, the River Dee and Dinas Bran Castle.

There are a couple of charming country pubs along the route before you reach the crown of the Llangollen Canal UNESCO designated World Heritage Site at the spectacular Pontcysyllte Aqueduct. Toilets and a small visitor centre are based within Trevor Basin on the north side of the aqueduct. It is possible to reach Cefn Mawr and Ruabon from this area though you will need to follow the routes on road.

After crossing the aqueduct on foot the towpath passes Froncysyllte where local facilities are available. After approximately 3km (2 miles) you reach the 170m long Whitehouse Tunnel – lights or torches are advised here and please take care of other towpath users. The route continues south through Chirk cutting before you leave the towpath and climb up to rejoin the road at Chirk railway station, just before the next tunnel. Follow Station Avenue into the centre of Chirk where cafes, pubs, shops and toilets are available. You can continue south on the canal via Chirk Tunnel (400m long) or bypass the tunnel via Station Road and rejoin at Chirk Wharf.

It is possible to create a circular route via Chirk Castle and rejoin the canal at Froncysyllte. Please note this route is not signed and there is a steep hill down to the A5.